

Şeyx Useyminin:

"Tövhid məsələsində Cahiliyin üzrlü olması"

**Görürəm ki, cahilliyyə görə təkfir etmək məsələsi hələdə sizə qaranlıq qalmaqdadır.
Lakin mən təəccüb edirəm ki bu məsələ sizə necə qaranlıq qalır?!**

**İslamın digər ərkan və vaciblərindən nə ilə fərqlənir ki, bu sizə qaranlıq qalır?!
Bir halda ki bir insan namazı tərk etdiyinə görə üzrlü hesab olunursa, halbuki namaz islamın rükunların biri sayılır. Misal olaraq şəhərlərdən, elmdən uzaq yerdə yaşayanı qeyd etmək olar. Belə insan namazın vacibliyini bilmirsə o halda üzrlü sayılır, ona vacib olmur və qəza etməsi tələb edilmir.**

Əgər şirk barədə cahilliyyə görə insan üzrlü sayılmasaydı, Peyğəmbərlər öz qövlərini dəvət etməyə nə üçün göndərilirdi?! Əgər onlar cahilliklə üzrlü sayılmasaydılar demək ki, onlar haqqı bilirdilər. Elə isə peyğəmbərlər niyə göndərilirdi. Hər peyğəmbər öz qövmünə “Allaha ibadət edin, sizin Ondan başqa ilahınız yoxdur!” deyirdi.

”Səndən əvvəl elə bir peyğəmbər göndərmədik ki, ona: “Məndən başqa heç bir ilah yoxdur. Buna görə də yalnız Mənə ibadət edin!” – deyər vəhy etməyə.” (əl-Ənbiya: 25)

Əgər bir insan islama nisbət olunur və sonra küfr və ya şirk edirsə, etdiyinə şirk olduğunu bilmirsə, heç ona bu haqda xəbərdarlıq da edilməyibsə, biz ona necə deyər bilərik.

Məgər biz bu hökm barədə Allahdan daha çox bilirik?! Məgər biz Allahın bəndələrinə olan mərhəmətinə mane ola bilərik?! Məgər deyər bilərikmi ki, bu məsələdə Allahın qəzəbi mərhəmətini üstələmişdir?! Qardaşlarım bu məsələ əqli məsələ deyil, küfr, fasiqlik, bidətçi hökmləri şəriət hökmləridir və bunlar yalnız şəriətdən götürülür.

Uca Allah buyurur: “Hər kəs özünə doğru yol aşkar olandan sonra Peyğəmbərdən üz döndərüb möminlərdən qeyrisinin yoluna uyararsa, onun istədiyi (özünün yönəldiyi) yola yönəldərik...” Nisa: 115

“Allah bir tayfanı doğru yola yönəltdikdən sonra qorxub çəkinməli olduqları şeyləri özlərinə bildirmədən onları (haqq yolundan) sapdırmaz!...” Tövbə: 115

“...Biz, peyğəmbər göndərməmiş (heç bir ümmətə) əzab vermərik!” İsrə: 15

Peyğəmbəri (sallallahu aleyhi və səlləm) nə üçün göndərirdi? Göndərirdi ki, açıqlasın, tövhidə dəvət etsin. Əzab verilmirsə üzür elə budur. Bu haqda ayələr çoxdur.

Peyğəmbər (sallallahu aleyhi və səlləm) deyir: “Nəfsim əlində olana and olsun ki, bu ümmətdən istər yəhudi, istərsə xaçpərəst olsun - mənim haqqımda eşidər, sonra mənim gətirdiyimə iman gətirməzsə mütləq cəhənnəm əhlindən olar.” Burada “mənim haqqımda eşidər” deyilir. Əgər eşitməsə necə olacaq? Cəhənnəm əhlindən olmayacaq. Buna şahidlik edəcək sübutlar çoxdur. Bəli bəzi alimlər bunu (cahilliyin üzürlü olmadığı) deyiblər, amma bu zəif görüşdür. Alimlər bunun əksini deyirlər. Alimlər “insan küfrdə cahilliklə üzürlü sayılır” sözünün əksini deyirlər.

Şeyxulislamin sözlərində bu haqda çoxlu məlumat vardır ki, bu halda kafir olmur. Şeyx Muhəmməd ibn Əbdülvahhab da həmçinin deyir ki, cahil kafir olmur. İndi isə mən sizə şeyxin bəzi sözlərini oxuyacağam. İbn Teymiyyənin isə bu haqda sözləri çoxdur. Siz “əl-Fətava” kitabına baxa bilərsiniz. Orada bu haqda çoxlu məlumat vardır. Allah nəzdindən hökm birdir. .

Cahilliyindən dolayı namazı tərk edərsə üzürlüdürsə, cahilliyindən dolayı bütə səcdə edərsə necə üzürlü sayılır?! Nə fərqi var?!

O ki qaldı bəzilərinin iddiasına “biz zərrə qədər olanda Allah bizdən əhd almışdır...”, bu hədisin səhih olmasını fərz etsək də, biz insanlara belə bir misal məlum deyil. Biz bilmədiyimiz bir işə necə mükəlləf ola bilərik. Əgər bu hüccət olsaydı o zaman insanları Allaha ibadət etməyə çağırmaq üçün elçilərin göndərilməsinə ehtiyac olmazdı. Çünki (elə çıxır ki,) bu halda əvvəlcədən hüccət çatdırılıb.

Mən doğrudan da təəccüb edirəm ki, siz bu məsələni dərk etməmişiniz. Bu elə bir məsələdir ki, başqa məsələlərdən heç nə ilə fərqlənmir. Kim desə ki, “əsas məsələləri tərk edən kafir olur, furu məsələləri tərk edən kafir olmur!” – Şeyxulislam belələrinə (dediklərini sübut etmək üçün) iddia qaldırıb demişdir: Deyin görək usul nədir, furu nədir?! Dini usul və furuya kim bölmüşdür?! Bunu kəlam əhli bölmüşdür. Misal olaraq, onlar feli ibadət olduğu üçün namaz kimi böyük məsələni furu hesab edirlər. Halbuki namaz dinin ən böyük əsaslarından biridir. Əhli sünnənin ixtilaf etdiyi bəzi xəbəri məsələləri isə usul hesab edirlər, halbuki bu məsələlər ixtilafıdır. Önemli budur ki, biz bu kimi məsələlərə ehtiyatla yanaşaq, xüsusən də təkfir məsələsinə. Allahın təkfir etmədiyi bir şeyə görə bəndələrini təkfir etməyək. Şeyxulislam Muhəmməd ibn Əbdülvahhabdan nəql etdiyim sitatları isə indi sizə oxuyacam.

Birinci: Rəhiməhullah hər bir müsəlmana ünvanladığı yazısında deyir: “Allaha şükürlər olsun ki mənim etiqadım, Allah qarşısında itaət etdiyim din əhli sünnə və camaat etiqadıdır...” sonra şeyx sözlərinə davam edərək cild 1, səh 51-də deyir: “mən yalnız, Peyğəmbərin (Ona və ailəsinə Allahın salavatı və salamu olsun) dinini dərk edib bundan sonra onu söyəni, insanları ondan yayındıranı və bu dinə riayət edənləri düşməni görən kimsələri kafir sayıram...” 56-cı səhifədə isə iraqılı bir alimə məktubunda eyni sözləri yazır. 65-ci səhifədə isə bir sualın cavabında deyir: “Biz yalnız alimlərin ittifaq etdikləri məsələlərə görə kiməsə kafir deyirik. Bu da şəhadət kəlməsidir. Həmçinin biz şəhadət barəsində kiməsə haqqı bəyan etdikdən sonra onu inkar edəni kafir sayırıq.” Daha sonra 66-cı səhifədə deyir: “Bizə qarşı atılan yalan və böhtanlara gəldikdə isə onlar deyirlər ki, guya biz ümumi şəkildə camaata kafir deyir, (digər ölkələrdə) yaşayıb dinini rahat şəkildə yaşayanların bizim torpaqlara hicrət (köç) etməsini vacib sayır, kiməsə kafir deməyəni kafir sayır, döyüşlərdə iştirak etməyənləri kafir sayırıq və s. bu kimi məlumatlar yalandır, böhtandır. Bu söz-söhbətləri yayanlar bununla insanları Allahın və rəsulunun dinindən yayındırmaq istəyirlər. Biz, cahilliyi və bixəbər olması ucbatından Əbdülqadirin, Əhməd əl-Bədəvinin və bu kimi qəbirlərin üzərində ucaldıran bütələrə ibadət edənlərə kafir demirik. Necə ola bilər ki, bizim torpaqlara hicrət (köç) etməyən, kiməsə kafir deməyən, döyüşlərdə iştirak etməyən Allaha şəriq qoşmayan insanlara kafir deyək?!”

Bu aydındır, görürsən şeyx deyir ki, “cahilliyi və bixəbər olması ucbatından Əbdülqadirin, Əhməd əl-Bədəvinin və bu kimi qəbirlərin üzərində ucaldıran bütələrə ibadət edənlərə... bizim torpaqlara hicrət (köç) etməyən, kiməsə kafir deməyən, döyüşlərdə iştirak etməyən Allaha şəriq qoşmayan insanlara kafir deyək?!” Şeyxulislam ibn Teymiyyənin bundan daha aydın və daha böyük sözləri vardır ki, (hökm vermədən öncə) hüccət mütləq çatdırılmalıdır. Uca Allahın rəhməti qəzəbindən üstündür. Bilməyən insanı necə məsuliyyətlə yükləmək

olar?! Bir insan elə fikirləşir ki, bu övliyəyə ibadət etmək Allaha yaxınlaşdırır, o müsəlmandır, özünü müsəlman hesab edir, özünü müsəlman saymayan, başqa dinə nisbət edənləri kənara qoyun, bu başqadır. Onların hökmü fətərat əhlinin hökmündədir. Lakin bir insan islamı dini qəbul edir, namaz qılır, şəhadəti deyir, oruc tutur, zəkat verir, həcc edir, eyni zamanda bütə ibadət edir və heç kəs də ona bu əməlinin şirk olmasını deməyibsə bu cahilliyindən bunu edir. Amma əgər bir insan islama daxil olmayıb, başqa dinə etiqad edirsə heç şübhəsiz ki, o kafirdir. Yaxud islam daxil olmayıb dədə babasının dinindədir islamdan heçnə bilmir, özünü islama nisbət etmir, başı dünyaya qarışıb – daha doğru rəyə görə beləsi fətərat əhlinin hökmündədir. O qiyamət günü Allahın istəyi ilə imtahan olunacaq daha sonra hara gedəcəyi bəlli olacaqdır. Bu məsələ haqqında çatdırmaq istədiyim bunlar idi. Məsələnin əsasını hüccətin çatması təşkil edir.” daha insanlar üçün peyğəmbərlərdən sonra Allaha qarşı bir bəhanə yeri qalmasın.” (Nisa 165) Əgər peyğəmbərin çatdırdığı haqqı bilmirəmsə nə faydası var?! Belə halda peyğəmbər gəlməmiş insanla mənim halım eynidir. Bu məsələnin əsasında qardaşın sualının cavabı verilmiş olur.

Sual:

Əgər bir kimsə yaşadığı toplumda öz “alimləri” tərəfindən aldadılırsa halı nədir?!

Şeyx: Əgər onlar haqq dəvətçisini eşidirlərsə üzrlü hesab olunurlar. Belələri səhlənkərləq edirlər. Biz onların küfr edib etmədiklərinə hökm verə bilmərik. Amma deyə bilərik ki, onların bu səhlənkərləqləri asilikdir. Onlara vacib olan budur ki, etibar etmədikləri insanlar – çünki onlar bu dəvətçilərə inanmır, öz alimlərinə inanırlar - onlara bu şirkdir deyəndə gərək onlar haqqı axtarmalıydılar. Onlar axtarmadıqlarına görə günah daşıyırlar.

Onlar cəhalət anlamındaki hökmdədirlər. Yəni, onlar müsəlman sayılırlar. Ola bilər ki belə deyilsin: onlar səhlənkərləq etdikdə üzrlü hesab olunurlar. Çünki haqqı axtarmaq onlara vacibdir. Zənnimcə Şeyxulislam rahiməhullah deyir ki, onlar haqqı axtarmaqda səhlənkərləq edirlər, amma onlara kafir hökmü verilmir. Mən bunu zənn edirəm ki belə deyib. İbn Teymiyyənin bu sözünü dəqiqləşdirmədən nəql etməyin.

(Diqqət: şeyx burada çox güman fətəva 7/242-yə işarə edir. İbn Bəzin təliqi ilə.)

Sual: Şeyx tövhid elmini öyrənmək vacib deyilmi?

Şeyx: Əlbəttə ki, vacibdir. Lakin şirk edən bu insanlar etdiklərinin tövhidə zidd olduğunu bilmirlər.Əksinə onlara deyilir ki, bu (şirk) elə tövhiddir, sizə fayda verən budur.

Tərcümə :

AbdurRahim Muradlı